

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра менеджменту, маркетингу та
забезпечення якості у фармації*

МАТЕРІАЛИ

**XII науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СКЛАДІ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ, НАУКИ, ОСВІТИ,
ПРАКТИКИ»
(19 березня 2026 р.)**

MATERIALS

**of XII scientific and practical internet-conference
with international participation
«MANAGEMENT AND MARKETING IN THE MODERN
ECONOMY, SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE»
(19 March 2026)**

Харків

2026

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ БЕТА-БЛОКАТОРІВ В УКРАЇНІ

Жадько С. В., Алексєєв Є. Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

svzhadkopharm@gmail.com

Вступ. Високий артеріальний тиск (АТ) є найбільш поширеним модифікованим чинником ризику серцево-судинних захворювань (ССЗ) та основною причиною смертності в усьому світі (10,8 млн смертей щороку). Артеріальна гіпертензія (АГ) є поширеним захворюванням в Україні, про що свідчать дані дослідження STEPS: у 2019 р. 34,8 % дорослого населення мали АГ, з них у 33,6 % АГ було діагностовано вперше. Доведено, що при зниженні систолічного або діастолічного АТ на 20 або 10 мм рт. ст. відповідно ризик смерті від інсультів, ішемічної хвороби серця (ІХС) та інших ССЗ зменшується удвічі.

Мета дослідження — проаналізувати ринок бета-блокаторів, зареєстрованих в Україні.

Методи дослідження. Вивчені наукові публікації щодо стану ринку бета-блокаторів в Україні, дані Державного реєстру лікарських засобів (ЛЗ) України станом на лютий 2026 року, використано ретроспективний аналіз, описовий метод дослідження та метод узагальнення.

Основні результати. Аналіз наукових публікацій вітчизняних вчених показав, що ринок бета-блокаторів динамічно розвивається. Так, у 2009 р. в Україні було зареєстровано 9 МНН (120 лікарських засобів (ЛЗ) бета-блокаторів, з яких 36 були вітчизняними, а 84 зарубіжними. У цей період найбільшу частку серед зареєстрованих бета-блокаторів мали такі МНН: бісопролол (26,26%), карведілол (22,47%), метопролол (14,04%), атенолол (11,23%). У 2014 р. на вітчизняному ринку було представлено 178 ЛЗ бета-блокаторів, серед яких 59 вітчизняних і 119 зарубіжних ЛЗ. Частота застосування бета-блокаторів серед усіх антигіпертензивних ЛЗ зросла в період з 2009 по 2013 р. з 15,1 до 25,1 %.

Аналіз обсягів і структури споживання бета-блокаторів за DDD-методологією у 2021 р. показав, що в Україні найбільше споживалися ЛЗ бісопрололу (14,749 DID) та небівололу (3,605 DID), що автори дослідження пов'язували з їх клінічною ефективністю, достатньою безпекою та кращою економічною доступністю для пацієнтів. У 2023 р. найбільш споживаними терапевтичними дозами бісопрололу були 10 мг (46,67 % від усього споживання бісопрололу) та 5 мг (49,12 %), тоді як небіволол був представлений тільки у дозуванні 5 мг. У 2022 р. бета-блокатори займали найбільшу частку серед ЛЗ, що входили в програму «Доступні ліки» (36,84 % від асортименту усіх ЛЗ, що входили у програму реімбурсації), а саме бісопролол (22,22), карведилол (7,6), метопролол (4,68) та атенолол (2,34 %).

Аналіз асортименту бета-блокаторів на українському фармацевтичному ринку проводився нами за даними Державного реєстру ЛЗ. Пошук здійснювався за АТС-класифікацією, згідно з якою бета-блокатори належать до групи С07 «Блокатори бета-адренорецепторів». Станом на 01.02.2026 р. У Державному реєстрі виявлено 118 записів про реєстрацію бета-блокаторів таких МНН: пропранолол; атенолол; бетаксол; метопролол; есмолол; бісопролол; карведилол; небіволол; соталол; комбіновані ЛЗ: атенолол та інші діуретики; бісопролол і амлодипін; небіволол та тіазиди. Найбільша кількість зареєстрованих ЛЗ належить до підгруп: С07АВ07 «Бісопролол» (35 ЛЗ) і С07АГ02 «Карведилол» (21 ЛЗ). Серед зареєстрованих ЛЗ присутні такі види лікарських форм (ЛФ): таблетки (114 ЛЗ) та розчин для ін'єкцій (4 ЛЗ). Кількість ЛЗ зарубіжних виробників майже вдвічі перевищує кількість вітчизняних ЛЗ (79 і 39 ЛЗ відповідно).

Висновок. Асортимент бета-блокаторів на фармацевтичному ринку України демонструє значну динаміку щодо кількості зареєстрованих ЛЗ, торгових назв та виробників. Найбільш поширеною ЛФ є таблетки. Виявлено тенденцію до переважання зареєстрованих ЛЗ з такими МНН, як бісопролол і карведилол, що пов'язано з їх високою ефективністю та попитом, а також переважання зареєстрованих ЛЗ зарубіжних виробників.